

**SUPREME COURT OF KOSOVO
GJYKATA SUPREME E KOSOVËS
VRHOVNI SUD KOSOVA**

**KOSOVO PROPERTY AGENCY (KPA) APPEALS PANEL
KOLEGJI I APELIT TË AKP-së
ŽALBENO VEĆE KAI**

GSK-KPA-A-215/2015

Priština,
10. maj 2018.

U postupku:

V. J.

Žalilac

protiv.

DP „Agromorava“ (u likvidaciji)

Koje zastupa

Kosovska agencija za privatizaciju

Odgovorno lice

Žalbeno veće KAI pri Vrhovnom sudu Kosova sastavljeno od Sylejmana Nuredinija, predsedavajućeg sudije, Krassimir Mazgalov i Beshir Islami, sudija, odlučujući po žalbi protiv odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/267/2015 od 30. marta 2015. godine (spis predmeta zavedene u KAI-u pod brojem KPA93453), nakon većanja održanog 10. maja 2018. godine, donosi sledeće

PRESUDA

1. **Žalbe V. J. protiv odluke Komisije za imovinske zahteve Kosova KPCC/D/A/267/2015 od 30. marta 2015. godine u vezi sa spisom predmeta zavedenim u KAI pod brojem KPA93453 odbija se kao neosnovana.**
2. **Odluka KPCC/D/A/267/2015 u vezi sa spisom predmeta u KAI pod brojem KPA93453 se potvrđuje.**

Proceduralni i činjenični istorijat

1. Dana 10. oktobra 2006. godine V. J. (u daljem tekstu „Žalilac“) podneo je četiri zahteva Kosovskoj agenciji za imovinu (u daljem tekstu „KAI“) tražeći da mu se omogući ponovo stupanje u posed katastarske parcele br. 955, obradivo zemljište u površini 03.67.83 Ha, u selu Gušica, opština Vitina (u daljem tekstu „zahtevana imovina“). On je izjavio da je njegova porodica stekla zahtevanu imovinu preko presude o denacionalizaciji. Gubitak poseda je posledica okolnosti iz 1998/1999. godine na Kosovu.
2. Kako bi potkrepio svoje zahteve žalilac je KAI-u dostavio sledeća dokumenta:
 - Presuda br. 155/90 koju je doneo Opštinski sud u Vitini 5. decembra 1994. godine kojom je potvrđeno da su tužioci, V. i L. J. vlasnici katastarske parcele br. 955 koja se nalazi na mestu zvanom „Beli luk“ u površini 03.67.83 Ha i katastarske parcele br. 1298/6 koja se nalazi na mestu „Beli luk“ u površini od 0.5.62 ha. Obe katastarske parcele su upisane u posedovnom listu br. 147 na ime zemljičanske zadruge Vitina, otuda je preduzeće „Agro Morava“ u svojstvu tužene strane bilo obavezno da prizna pravo svojine tužiocima nad napred pomenutim imovinama, da preda u posed napred pomenute imovine tužiocima kao i da omogući tužiocima da izvrše katastarske promene,
 - Kopija plana br. 147 koju je donela Uprava katastra Opštine Vitina 1995. godine, koja navodi zahtevanu imovinu kao društvenu svojinu zemljičanske zadruge Vitina,
 - Zahtev podnet Katastarskoj agenciji Kosova od strane L. i V. J. za primenu promene pred katastrom,
 - Umrlica br. 203-42/04-35 izdata 27. februara 2004. godine od strane matične službe u Kragujevcu koja pokazuje da je L. J. preminula 22. februara 2004. godine,
 - Stručno mišljenje koje je donela Katastarska agencija Kosova 10. januara 2005. godine u vezi sa zahtevom V. i L. J. za upis prava svojine na njihovo ime. Katastarska agencija Kosova

potvrđuje da nakon pregleda podnete dokumentacije i u zakonskom roku odlučuje o zahtevu,

- Odluka br. 245/2007 koju je doneo Opštinski sud u Vitini dana 11. januara 2008. godine kojom Sud dozvoljava vršenje katastarskih promena na ime V. i L. J. Pravna osnova za promenu je presuda br. 155/90. Uprava katastra je bila dužna da izvrši promene neposredno nakon što je odluka doneta (25. februar 2008. godine),
 - Katastarska odluka br. 489 koju je donela Katastarska agencija Kosova dana 13. novembra 2008. godine. Prema odluci uslovi za upis prava svojine na ime V. i L. J. su ispunjeni, međutim zahtev za vršenje katastarskih promena je odbijen zbog odluke Skupštine opštine Vitina br. 013/838 od 6. marta 2008. godine koja privremeno odlaže registraciju nepokretnosti u katastru za prava svojine koja nastaju iz ranijih društvenih preduzeća,
 - Katastarska odluka 03/715/69 koju je donela Katastarska agencija Kosova dana 2. maja 2009. godine kojom je žalba V. i L. J. protiv katastarske odluke br. 489 odbijena kao neosnovana,
 - Tužba br. 478/09 podneta Vrhovnom sudu Kosova od strane V. i L. J., oboje u svojstvu tužilaca 25. juna 2009. godine za poništenje katastarske odluke br 03/715/69 kojom je žalba tužilaca odbijena kao neosnovana,
3. Obaveštenje o zahtevu se desilo 1. juna 2010. godine objavljivanjem zahteva u informativnom glasniku KAI br. 2 od 17. juna 2010. godine i biltenu Imovinske kancelarije UNHCR-a. Glasnik i list su ostavljeni u opštini Vitina na ulazu i izlazu u selo Gušica. Iste publikacije su ostavljene u Katastarskoj službi Vitine, Opštinskom sudu u Vitini i Regionalnoj kancelariji KAI u Prištini.
4. Dana 29. septembra 2014. godine Kosovska agencija za privatizaciju (u daljem tekstu „Odgovorna strana“) preko Morentina Syle (pravnik) obratila se KAI-u pokazujući pravno interesovanje za zahtev.

Kako bi potkrepila zahtev odgovorna strana je podnela sledeće dokaze:

- Informativni dopis Kosovske agencije za privatizaciju upućen Kosovskoj agenciji za imovinu od 29. septembra 2014. godine kojim se Kosovska agencija za imovinu obaveštava da je preduzeće „Agromorava“ (u procesu likvidacije) pod upravom Kosovske agencije za privatizaciju. Preduzeće „Agromorava“ je prošlo proces likvidacije 7. jula 2014. godine shodno Zakonu br. 04/6-034. Zahtevane imovine se vode na ime preduzeća „Agromorava“. V. J. je obavešten o procesu likvidacije 14. jula 2014. godine ali on nije podneo nikakav zahtev u vezi sa zahtevanim imovinama,

- Posedovni list br. 147 izdat od opštine Vitina, Uprava za katastar, geodeziju i imovinu dana 15. maja 2007. godine na kojoj se zahtevana imovina vodi kao društvena imovina na ime preduzeća „Agromorava“.
 - Informativni dopis Kosovske agencije za privatizaciju br. 16295/2014 od 16. jula 2014. godine kojim se obaveštava V. J. o procesu likvidacije zahtevane imovine.
 - Uverenje o svojinskom pravu na nepokretnu imovinu br. 4013/2014 koji je donela opštinska Katastarska služba Vitine 24. septembra 2014. godine kojom se zahtevane imovine vode na ime preduzeća „Agromorava“.
5. Dana 30. marta 2015. godine Komisija za imovinske zahteve Kosova odbacila je zahtev svojom odlukom KPCC/D/A/267/2015. U pasusima 19. i 20. okvirne odluke, koja prema potvrđenoj odluci važi za konkretna vlasnička potraživanja, rečeno je da po rečima ovlašćenog zastupnika Kosovske agencije za privatizaciju zahtevana imovina je 2002. godine stavljena pod upravu Kosovske poverilačke agencije (i kasnije njene naslednice Kosovske agencije za privatizaciju) po ovom osnovu usvajanja Uredbe UNMIK-a 2002/12 izmenjene Uredbom UNMIK-a 2005/18. Po rečima zastupnika, preduzeće „Agromorava“ je u postupku likvidacije i samim tim zahtevana imovina je u isključivoj nadležnosti Posebne komore Vrhovnog suda Kosova prema članu 4.1 (c) i članu 5.1 (a) UNMIK-ove Uredbe 2008/4 o posebnoj komori. U ovim okolnostima Komisija je našla da držalac prava na navodnu imovinu nije izgubio mogućnost da iskoristi svoje pravo kao rezultat sukoba 1998.-1999. godine već kao rezultat potonjeg procesa privatizacije, te saglasno tome zahtevi ne potpadaju pod nadležnost Komisije. Komisija napominje da odluka ne prejudicira pravo podnosioca vlasničkog potraživanja da traži pomoć pred sudom kompetentne nadležnosti.
 6. Odluka je uručena žalioцу 4. juna 2015. godine. On je podneo žalbu 25. juna 2015. godine.

Navodi žalioца

7. Žalilac tvrdi da odluka KIZK-a sadrži bitne povrede i pogrešnu primenu materijalnog i proceduralnog zakona kao i pogrešno utvrđivanje činjenica.
8. Žalilac navodi da nije tačno da on i njegova porodica nisu izgubili posed nad zahtevanom imovinom zbog sukoba.
9. Žalilac navodi da su on i njegova porodica stekli pravo svojine nad zahtevanom imovinom 1994. godine shodno presudi br. 155/90.
10. Po rečima žalioца, činjenica da on nije upisan u katastarskim knjigama kao vlasnik zahtevane imovine ne može biti razlog za odbacivanje njegovog zahteva,

11. Na osnovu napred navedenog žalilac traži od Vrhovnog suda da poništi odluku KIZK-a i da potvrdi povraćaj imovine na njegovo ime.

Pravno obrazloženje

Prihvatljivost žalbe

12. Žalba je podneta u roku od 30 dana na način predviđen članom 12.1 Zakona br. 03/L-079 i prihvatljiva je.

Meritum žalbe

13. Vrhovni sud je pregledao ožalbenu odluku shodno odredbama člana 194. Zakona o parničnom postupku br. 03/l-006 (u daljem tekstu „ZPP”) i nakon ocenjivanja navoda žalilaca našao je da je žalba neosnovana.
14. Vrhovni sud smatra da je KIZK doneo ispravnu odluku kada je odbacio zahtev zbog svoje nadležnosti.
15. Shodno članu 3.1 Zakona br. 03/L-079, podnosilac zahteva ima pravo da zatraži od Komisije vraćanje poseda nad imovinom ako podnosilac zahteva ne samo dokaže vlasništvo nad privatnom nepokretnom imovinom ili pravo korišćenja privatne nepokretne imovine, već i da on/ona nije u mogućnosti da koristi to svojinsko pravo zbog okolnosti direktno u vezi sa ili koje su nastale kao rezultat oružanog sukoba koji se desio na Kosovu od 27. februara 1998. godine do 20. juna 1999. godine.
16. Pre svega, žalilac navodi da je njegova porodica stekla svojinsko pravo nad zahtevanom imovinom na osnovu presude br. 155/90 koju je doneo Opštinski sud u Vitini.
17. Shodno članu 20. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima (Službeni list br. 6/80) koji je bio na snazi u vreme kada je doneta presuda br. 723/90 (1993. godine), pravo na svojinu se može steći po samom zakonu, na osnovu pravnog posla (pravni promet) ili nasleđstvom.
18. Međutim, član 33 Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim odnosima (SL SFRJ br. 6/80) naglašava da na osnovu pravnog posla pravo svojine stiče se upisom u javnu knjigu (katastarska knjiga) ili na drugi odgovarajući način određen zakonom.
19. Izvršni sekretarijat KAI je našao po službenoj dužnosti uverenja o pravu na nepokretnu imovinu koja odražavaju da je zahtevana imovina upisana na ime preduzeća „Agromorava“.

20. Ovo je dovelo do zaključka da žaliočeva porodica nije stekla pravo svojine jer nisu ispunjeni uslovi člana 33. Zakona o osnovnim svojinsko-pravnim poslovima (SFRJ, br. 6/80).
21. Zahtevana imovina se vodila i još uvek se vodi na preduzeće „Agromorava“, što znači da je bila i još uvek je u društvenom vlasništvu. Shodno članu 321, stav 1 ZPP nema potrebe da se dokazuje ni činjenice koje su naširoko poznate a ni činjenice koje su dokazane ranijim sudskim presudama.
22. Potvrđivanje i zaštita prava svojine nad društvenom imovinom i/ili državnom imovinom nije u nadležnosti KIZK-a, odnosno žalbenog veća KAI.
23. Vrhovni sud nalazi da nije učinjena povreda materijalnog prava ili nepotpuno utvrđivanje činjeničnog stanja.
24. U svetlu napred izrečenog, shodno članu 13.3 pod (c) Zakona 03/L-079 odlučeno je kao u izreci presude.

Pravni savet

Shodno članu 13.6 Zakona 03/L-079 ova presuda je pravosnažna i ne može se osporiti ni redovnim a ni vanrednim lekovima.

Beshir Islami, predsedavajući sudija

Krassimir Mazgalov, EULEX sudija

Ragip Namani, sudija

Timo Eljas Torkko, EULEX pisar